

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOZEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JOZEF GODINA, GROBLJE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA STEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

Vsem prijateljem Velike planine!

Na Velikega Šmarna dan 1. 1936. je g. misijonar Godina iz Grobelj opravil prvo sv. mašo na Veliki planini. Izredno lep je bil ta dan, skoro čudežna izjema v vrsti deževnih in viharjih dni letošnjega leta. Vsem, ki so bili tega dne pri sv. maši na Veliki Planini, bo ostal ta dan v neizbrisnem spominu.

Še več! Spomin na ta dan moramo ohraniti tudi poznejšim rodovom. Ta spomin bomo najlepše ohranili, če bomo s skupnimi močmi postavili ondi skromen, a vendar potrebam katoliškega bogoslužja ustrezajoč božji hram. V mislih imamo kapelico, posvečeno **Mariji Snežni**. Marija naj tako postane Kraljica Velike planine in vseh drugih planin, ki so z njo združene v eno celoto: Male in Gojske planine, Konjšice in Tisovca!

Potrebno planinske kapelice, v kateri bi se lahko opravljala sv. maša, skoro ni treba utemeljevati.

V poletnem času se mudi na vseh planinah do sedemdeset pastirjev, ki pasejo ondi domačo živino skoro dva meseca, od srede junija pa do konca avgusta in so ves ta čas brez sv. maše. Naval turistov na naše planine bo vsako leto večji. Ko bodo začeli graditi cesto iz Kamnika v Lučo, je samo še vprašanje časa, kdaj se bo odcepila od nje cesta na Veliko planino. Prepričani smo, da se bo celo med smučarji našel duhovnik in bo vesel, če bo mogel sredi zime na Veliki planini opraviti sv. mašo.

Odločili smo se torej, da bomo na Veliki planini postavili primerno kapelico, v kateri se bo lahko brala sv. maša. Težko delo, katerega en sam človek ne more izvršiti. Če se bomo pa zavzeli za to delo vsi: domačini in tisti, ki naše planine ljubijo in jih radi obiskujejo, bo pa šlo. **Mora iti!** Zato se obračamo do vseh prijateljev naših planin s prošnjo: Pomagajte nam po svojih močeh, da bomo mogli ta svoj namen čimpreje uresničiti. Poslužite se poštne nakaznice ali pa poštne po-

ložnice s št. 11279 (Hranilnica in posojilnica r. z. z n. o.) in pošljite svoj dar oz. svojo žrtev Mariji v čast in našim lepim planinam v prid. Za vsak tudi za najmanjši dar se že naprej kar najlepše zahvaljujemo. Samo tega nikar ne recite: »Ničesar ne dam!« Ta beseda bi bila grda in trda in vernega sina našega naroda in ljubitelja naših planin — domačina ali tujca — bi ne bila vredna.

Na delo, na pomoč! Potem pa v kratkem na veselo svidenje pri Mariji Snežni na naših gorah!

Župni urad v Stranjah in odbor za zgradbo kapelice na Veliki planini.

Nimamo sreče

»Ne gre in ne gre!« toži nekateri izmed vas, »česar se lotim, nikjer nimam sreče.« In če vidimo, da gre komu drugemu za las bolje, že tožimo: »Onemu gre pa vse po sreči.«

Kar hočemo doseči, nima sreča v svojih rokah. Kdor pričakuje vsega le od sreče, ta je podoben tistemu, o katerem pravi naša prislovica, da bi najraje videl, kako in kdaj mu bodo pečene piške v usta priletele. Kdor hoče srečo imeti, naj je nikar ne lovi, prime naj jo in naj jo drži.

Naša sreča je v delu in v napredku. Pametnega napredka nikar ne branimo. Poskušajmo, kar nam priporočajo po knjigah in po raznih predavanjih in nikar ne govorimo, da se iz knjig ne bomo učili kmetovati. Obrtnik napreduje z napredkom svoje obrti in konec njegove izobrazbe ne sme biti z njegovim učnim spričevalom. Zavedajmo se, da je ključ do naše sreče ne v bogatih dotah, ne v stricah iz Amerike, ne v vplivnih sorodnikih, ki naj bi nam preskrbeli lahek in dober zaslužek, naša sreča je v pravilni izrabi naših zmožnosti in našega lastnega dela. Delajmo torej! Kdor se je delu odtujil, naj se ga le spet čvrsto oprime!

Mohamedani imajo tale uvaževanja vreden pregovor: »Ves svet je božja last, vendar ga pa Bog daje ljudem v najem.« Ta beseda hoče povedati to, kar smo pravkar rekli: Naša rešitev ni v bogastvu ne v dotah, ne v lovu za srečkami in dobitki; vsak si kuje svojo srečo z delom svojih rok.

Ali nam ne pravi vsakdanja izkušnja, da so mnoge nekdanj bogate in premožne hiše propadle? Zakaj? Zato, ker so ljudje bogastvo samo izžemali in izkoriščali, niso ga pa znali z delom ohraniti. Ali ni toliko bogastvo nadarjenih in mnogoobetajočih sinov našega naroda popolnoma izgubljenih zase in za ves narod: zanašali so se na svoje talente in zmožnosti, manjkalo jim je pa trudoljubivosti in močne delovne volje. Ohranili so se pa tisti, ki niso zidali na bogastvo in ne na svoje talente, ampak so si z resno voljo začrtali pot v svojem poklicu in so po tem potu neumorno hodili; ali je bila ta pot lahka ali pa težka, na to se niso ozirali. L.

Poskušam, pa ne gre

Na življenja cesti sem ljudi srečaval — kakšne? — take, ki niso nikoli znali ločiti krepkega »hočem — moram« od nedolžnega »rad bi«. Kolikokrat sem se že hotel te ali druge svoje napake otresti, kolikokrat bi se bil rad poboljšal, pa ne gre in ne gre!

Prijatelj! Ne boš mi zameril, če bom rekel, da še nisi nikdar poskušal samega sebe v resnici poboljšati, kvečjemu mislil si, kako bi ta reč šla. To pa ni niti začetek začetka. Med »misliti začeti« je večji razloček kakor med dnevom in med nočjo. Kdor samo misli začeti, začne pa ne, je podoben punčki iz cunj, katera ni nikomur nevarna, najmanj pa našim napakam. Kdor pa v resnici začne, je kakor oborožena velesila, pred katero trepetava ves svet.

»Mislim začeti!« Tako govore polovičarji, bojzljive narave, ki si nikdar ne upajo sami sebe zapovedati: »Hočem — moram!«

»Poskusil sem.« In vendar še vedno siliš in škiliš nazaj v svoje stare slabosti in napake. Okusil si že njih grenki sad: morda z izgubo zlate pro-

stosti, ko si moral v ječo, morda z neprostovoljnim plačevanjem v poravnavo storjenih krivic — in vendar si želiš spet nazaj v stare nerodnosti. Izkušnja te ni izučila, ne izmodrila. Delaš trdne sklepe in jih prelamljaš. Danes malo, jutri spet malo, nazadnje pa vse. Zraven se pa delaš lepega, češ saj to vse skupaj ni nič...

Morebiti si že slišal ime »Krištof Kolumb«. To je tisti slavni mož, ki je svetu pokazal pot v Ameriko. Če bi se bil dal ta mož oplasiti pri prvih poskusih, ko je iskal denarja za kritje stroškov za vožnjo, »ko bi bil odjenjal ko so ga povsod imeli za nespametnega sanjača: kaj menite, ali bi bil mož kedaj videl Ameriko! A bil je mož trdne volje, nič ni odjenjal od svojih načrtov, napotil se je na dolgo in nevarno pot in dosegel je svoj cilj. Kako pa že pravi naš pesnik? »A volje bodimo močne in krepke!« In naš Jurčič je svojemu Tugomiru položil na jezik besede: »Trd bodi, neizprosni mož jeklen, kadar brani je moči in pravde narodu in jeziku svojemu!« Mi pa še pristavimo: »In značaju svojemu.«

Sklenimo, moj mladi prijatelj, s svetopisemsko besedo: »Amen — tako bodi!«

Langerhole

Črtice iz zgodovine in popis Špitaliča

Župna cerkev sv. Antona pušč. Sedanja cerkev je bila dozidana l. 1736., posvečena 1742, zadnjič 1866; ima 4 oltarje: veliki je posvečen sv. Antonu pušč., stranska dva Povišanju sv. križa in sv. Florijanu, v kapeli pa je kamenit oltar Ž. M. B. Cerkev je dolga 25 m, široka 7½, visoka 8½ v ladji, v svetišču pa 7. Cerkev je obrnjena proti zahodu, je bila poslikana leta 1928., ima nove orglje s 14 spremeni in 2 manualoma, ki jih je postavil leta 1916. Naraks iz Petrovč za 6150 K. Nov je tudi krstni kamen, obhajilna miza, bronasti svečniki po vseh oltarjih, baldahin in drugo. Cerkev ima šamoten tlak, dostojen križev pot, 4 bandera, poseben božji grob. Relikviarij hrani svetinjo sv. Antona pušč. Stare posodice za sv. olja so iz leta 1728—1742 in nosijo napis Raspa, župnika in dekana v Kamniku. Lepša monštranca je tudi iz leta 1728, ko so začeli zidati novo špitališko cerkev. Renovirana je bila leta 1805., 1850., 1931. Je to krasno umetniško delo v gotskem slogu, zato se ta monštranca rabi le ob največjih slovesnostih in se le sproti donaša in odnaša v shrambo. Veliki bronasti zvon je imel 1450 kg, pa so ga vzeli, istotako srednjega, le mali je ostal. Napravili so 2 jeklena, tako da zopet trije pojejo še dosti povoljno v 32 m visokem zdaj v rdeče preplekanem zvoniku.

ZA 70. ROJSTNI DAN

PREČ. G. DEKANA M. RIHARJA

Dne 23. septembra tega leta obhaja preč. g. Matej Rihar, dekan v Kamniku, 70-letnico rojstva. Čeprav g. dekan odklanja vsako zunanjo čestitko, si pa »Naš list« šteje vseeno za dolžnost, da mu k temu dnevu iskreno čestita in vse svoje bralce vabi, da za ta dan še posebej prosijo Boga, da ga ohrani še dolga leta pri delu za blagor kamniške dekanije in še posebej kamniške župnije.

Podružna cerkev sv. Nikolaja v Beli. Tudi ta cerkev je stara. Omenja jo že Valvazor. Ima 3 oltarje: sv. Nikolaja, Matere božje in sv. Lucije. Cerkev je bila prvotno zelo majhna; l. 1727. pa so pričeli cerkvico razširjevati in popravljati. Torej ob istem času kot župno. Prizidali so ji zvonik, pod katerim so napravili zakristijo, kupili nov zvon. Velika popravila so bila l. 1904: nov obok, tlak, veliki oltar, prenovitev stranskih. Velik dobrotnik obeh cerkva je bil ključar Franc Klemen p. d. Blanc. Pozneje so popravila nadaljevali. Cerkev je krita z rdečim zenitom. Pred vojno je imela kar 4 bronaste zvonove; prav vse so ji vzeli. Po vojni so napravili 3 jeklene. Pojejo dobro. Zadnji čas so bile narejene klopi. **Notranjščina zlasti pa svetišče kaže pristen gotski slog.** Zvonik je nizek, širok, letos rdeče prepleskan.

Pokopališče je okrog župne cerkve, precej na vodi, ograjeno je deloma z zidom, deloma z železno ograjo. Prej majhno, potem ga je razširil g. župnik Češarek.

Župnišče je bilo zidano ob času ustanovitve župnije (1762). Prej so duhovniki stanovali v mežnariji. Župnišče napravi zlasti na zunaj prav dober vtis, je dovolj prostorno.

Mežnarija. Novoleseno so zgradili l. 1732. Služila je svojemu namenu 174 let. L. 1906. pa so pričeli zidati novo bolj primerno. V njej je trgovina in tudi prosvetno društvo.

Šola. Prvotno je bila zasilna in v mežnariji. Podučeval je župnik, deloma tudi organisti. L. 1908. postane prava šola enorazrednica, pa je še v mežnariji. L. 1913. narede novo šolsko poslopje za 31.000 K. Šola je zdaj dvorazredna. Delujeta dve učiteljski osebni. Na pročelju šole je napis: Z izobrazbo v prid narodu.

Društvo prosvetno je bilo ustanovljeno l. 1910.

Matične knjige se prično l. 1762. obenem z ustanovitvijo župnije.

Sv. misijon zadnji l. 1935. Ranjki g. kanonik Lavrenčič je daroval glavnice 2000 Din. Z obrestmi naj se po-

ravnajo stroški misijona vsakih 10 let.

Romarska cerkev. Sv. Antonu pušč. se priporočajo verniki zlasti za zdravljenje zivali in posebno prašičev. Glavno zeganje je na 5. povelikonočno nedeljo. Pridejo sosedje. Št. Ožbaltčani pridejo na dan sv. Antona Pad. Špitaličani pa grede vsako leto na binkoštni torek v Kokarje v savinjsko dolino.

Novi maše: 1. Matevž Broiz, škofjelčan l. 1732., grajski duhovnik; 2. Mihael Baly, Ljubljčan, grajski duhovnik, tudi l. 1732.; 3. Josip Urankar l. 1894., sedaj župnik v Dupljah; 4. Janez Zajec l. 1901., sedaj kaplan pri sv. Miklavžu nad Ormožem; 5. Franc Učakar l. 1915., sedaj župnik v Kolovratu.

Svetovna vojna je zahtevala 29 žrtev, ki imajo dostojen spomenik pri cerkvenem vhodu. **Pri Golcu je bilo potrjenih vseh 10 fantov.** Trije se niso vrnil. Nemški list je prinesel fotografijo te matere z 10 sinovi. Prejela je v dar od cesarja Karla 500 K, od nadvojvode Evgena pa 1000 K.

Starine. Župna knjižnica je prejela nekaj starih nabožnih knjig in več starih deloma tiskanih deloma z roko slikanih podob, ki so strokovnjakom na vpogled. Zanimiv je list z raznimi podobami smrti in z nauki o poslednjih rečeh: Danes rudeči, jutri molčeči. — Dekleta! Podoba vaša vesela — Roža cvete, pa bo vsahnila.

Cerkvene družbe in bratovščine: dekliška 1902, tretji red 1908, apostolstvo mož in fantov 1935, družba za žene 1936, vrtec. Zelo cenjena je škapulirska bratovščina, ker je sosedna cerkev v Češnjah posvečena Materi božji škapulirski. Zapisnik izkazuje celo bratovščino sv. Antona pušč.

Pobožne navade. Procesija na dan sv. Florijana in na dan sv. Antona Pad. Proti hudi uri zvoni poleti vsak dan ob 9. uri.

Župnija Špitališka je razsežna in hribovita. V 113 hišah prebiva nad 700 duš. L. 1864. pa je bilo 1235 duš.

Vasi: Špitalič, Jastroblje, Češnjice, Bela. To so uradna imena. So pa še: Nova reber, Nadglistnik, Zabava, Mala ravan, Slopi, kjer je prehod v Savinjsko dolino. Grajščina ima svojo pristavo Lipovec, pred njo je vasica Podlipovec.

Občina: prej Špitalič, zdaj Motnik. Srez Kamnik, 3½ leta Celje, sedaj zopet Kamnik.

Promet. Cesta iz Kamnika preko hribovja Kozjak v Špitalič in dalje preko Motnika na Vransko. Iz Vranskega pa v Celje po lepi spodnjesevinjski dolini. Približno 5 let vozi avto po tuhinjski dolini. V dobri poldrugi uri te pripelje v Ljubljano ali v Celje. Če greš na železnico, pojdi v Kamnik ali v Št. Peter v savinjski dolini.

Iz Vranskega v Špitalič je 12 km, iz Kamnika v Špitalič pa 19 km.

Meje in popis župnije. Proti zahodu Kozjak, proti severu Menina, proti vzhodu potok Bela (ki dela mejo med Špitaličem in Motnikom), proti jugu gozdna skupina Šipek. Najbližja sosedna župnija stari trg Motnik, kjer je tudi pošta in orožniška stanica. Špitalič je 503 nad morjem. Po špitališki dolini teče Motnišnica. Izvira izpod Kozjaka, teče dalje skozi Motnik in se pri Ločici izliva v Voljsko. Od desne in leve ima razne pritoke. Ob Motnišnici so mlini in žage. Na Menini planini so obširne senožeti, našniki in gozdi. Tam je tudi veliko banovinsko posestvo, na katerem se pase noleti veliko število govedi. Tu je tudi **turistovska koč**. Gostilni sta v župniji dve: ena v gradu, druga v Jastrobljah. Špitalič ima cementno opkarno: zraven gradu kobiljejo izpod hriba vesek: kake večje industrije pa ni: ljudje še žive od kmetij, živinoreje, od lesne kunčije. Ljudje trpe po bregovih in v planini, od koder spravljajo po grabah les v nižavo k cesti. Nekaj kmetov je še precej trdnih in imajo precej zemlje in živine, pa tudi revežev ne manjka. Denarja pa vsem manjka. Ljudje so zdravi in krepki, nekda pa so hudo razsajale razne bolezni. Leta 1813. je bilo 50 mrličev.

Romarji, izletniki, turisti, obiščite Špitalič, to **tuhinjsko švico!** Iz Špitaliča delate lahko izlete: na Menino planino, v Savinjsko dolino, v Trojane in v Črni graben, v Motnik (kjer je premogokop) in dalje proti Celju, na drugi strani pa v Zgornji in Spodnji Tuhini in dalje proti Kamniku. Ob Gospodovih dnevih imamo **dvoino sv. mašo**: obiščite našo lepo cerkev in priporočite se za zdravje sv. Antonu puščavniku! Konec.

Na Količevem je delavstvo JSZ 30. avg. letos priredilo veselico s plesom. Ne vemo, komu je bila veselica in ples v korist. Delavcem gotovo ne. Ako ste izprešali nekaj dinarjev iz žepov ubogih delavcev in jih izkazujete kot čisti dobiček, morate se zavedati, da so izgubo delavcev občutili njih družine! Ali je tako počenjanje s sodelavcem tovariško? Ali se prireditelji veselice zavedajo, v kako nasprotje se postavljajo s kmečkim ljudstvom, ki ima komaj za sol denarja! In vendar je bil ravno ta kmet delavcev rešitelj in prijatelj ob času štrajka za obstanek.

Kdo tedaj potrebuje veselice s plesom? Ali imajo take veselice kak drug namen kot se poudarja. Tovariši! Bodimo oprezni! Ne hodimo za zapeljivci! Naj se »prepeljejo« sami tja brez nas, da bo sit marksizem in mi zadovoljni, ker bomo spet vdihavali nehnavsko ozračje.

UREDNIŠTVO, Kamnik, Priobčil, kolikor sem mogel. Ostalo morda prihodnjč. Hvala!

ZVEZA ZDRUŽ. DELAVCEV (ZZD)

Zakaj vstopim v Zvezo združenih delavcev

1. Ker je to resnična krščanska ne-socialistična delavska organizacija.

2. Ker se s tem prištevam k slovenski katoliški skupnosti.

3. Ker sem v tej organizaciji najbolj zaščiten proti kapitalističnemu izžemanju.

4. Ker v tej organizaciji iz gornjih

razlogov najsigurneje in najhitreje dosežem upravičene delavske zahteve napram kapitalističnemu podjetniku.

5. Ker znaša članarina samo 5 Din mesečno in dobim za to še slovenski delavski list »Delavsko fronto«, ki me obvešča o vsem delavskem gibanju in prinaša tudi druge novice.

Ban dr. Marko Natlačen za delavstvo

V nekaterih tekstilnih tovarnah že dalje časa štrajka delavstvo. Gre za sklenitev enotne kolektivne pogodbe v tekstilni stroki. Dne 7. septembra je g. ban dr. Marko Natlačen poslal na predsednika »Društva industrijalcev Dravske banovine« g. Josipa Kavčiča pismo, v katerem ga poziva, naj delodajalci ne odlašajo s pogajanjem za sklenitev pogodbe. Delavstvo je gospodu banu za to visoko posredovanje odkritosrčno hvaležno. Pismo g. bana se glasi:

Gospod predsednik!

Stopili ste na čelo »Društva tekstilnih industrijalcev Dravske banovine«, ki se je pred kratkim ustanovilo v namen, da varuje interese svojih članov in da v njih imenu sklepa kolektivne pogodbe z delavstvom. Z ozirom na pomemben obseg tekstilne industrije v Dravski banovini in njen velik narodno-gospodarski pomen smatram za potrebno, izraziti Vam svoje pričakovanje, da bo to društvo delovalo v prid splošnosti in vsled tega tudi ne bo prezrlo potrebe, da se ustvari tekstilnemu delavstvu čim ugodnejši socialni položaj ter s tem postavi trden temelj za procvit te industrije.

V prvi vrsti bo društvo moralo paziti na to, da podjetniki vestno izpolnjujejo vse predpise, izdane v zaščito delavcev, kar bom zahteval z najstrožjo doslednostjo in uveljavil z vsemi zakonitimi sredstvi. Temelj

nadaljnega delovanja društva pa naj bo spoznanje, da je glavni predpogoj mirnega razvoja in napredka industrije zaupanje med podjetnikom in delavstvom. Podjetniki naj ustvarijo predpogoje za tako zaupanje s tem, da iskreno iščejo in najdejo pota, kako naj se socialni položaj delavstva čim izdatneje zboljša.

Gospod predsednik! Vaše društvo stopa v življenje v trenutku, ko je tekstilno delavstvo v meznem gibanju zaradi zboljšanja delovnih pogojev. Že ob otvoritvi pogajanj med podjetniki in delavci dne 28. avg. t. l. sem omenil, da delavci ob stvkih, ki so se iz tega meznega gibanja razvile, ponekod kršijo zakon ter sem tako ravnanje obsodil. Z naredbo z dne 5. t. m. pa sem postavil kazenske sankcije za taka dejanja ne glede na sodno kazensko postopanje. V toliko prej pričakujem, da se ne bo odlašalo s pogajanjem o sklenitvi kolektivne pogodbe, za katero stremi delavstvo. Čimprejšnja rešitev obstoječega spora je v interesu tako podjetnikov kakor tudi delavcev, v prvi vrsti pa v interesu samega javnega miru, reda in varnosti v državi. Pričakujem, da bo društvo pod Vašim vodstvom pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe krepko pospešilo, v najkrajšem času uspešno zaključilo in tako doprineslo dokaz, da pravilno pojmuje svojo nalogo.

Ban dr. Natlačen.

BREZPOSELIM

IZ HOMŠKE OBČINE!

Podružnica ZZD v Grobljah je sklenila, da po svoji možnosti pomaga okoliščim brezposelnim. Pomoč se bo nudila po načrtu, o katerem se vodijo razgovori pri Podružnici. Pomagalo se bo tudi z intervencijami za službe (delo). Ker potrebujemo najprej točen seznam brezposelnih, naj se prizadeži javijo pri Podružnici ob nedeljah od 7. do pol 9. ure dopoldne v Društvenem domu v Grobljah!

Podružnica ZZD v Grobljah.

Podružnica ZZD v Grobljah se je udeležila velikih delavskih slavnosti na Jesenicah v nedeljo, dne 30. avgusta. Z veličastnega tabora so se udeleženci vrnili vsi navdušeni ter ohranili nanj najlepše spomine.

Iz seje Podružnice ZZD v Grobljah (6. sept.). Sklene se, da društvo nastopi proti kršitvi kolektivne pogodbe od strani delodajalca in se določi tozadevni postopek. — Prihodnji sestanek članov bo v nedeljo, 13. sept. Poroča tudi član centrale. — Sprejme jo se novi prijavljeni člani.

Glede prepovedi tabora na Homcu so hoteli nekateri med našim delavstvom raztrositi najrazličnejše bolj ali manj bedaste vesti. V kamniškem okolišu je bila kriva tamkajšnja JRZ, v Domžalah domžalska, na Homcu g. Repanšek, v Jaršah Groblje itd. Zato je storil prav »Slovenec«, ki je prinesel točno pojasnilo glede tega. Kaj čuda, če so delavci zamerili širiteljem izmišljenih vesti. Naj se vsak zaveda, da zna naše delavstvo samo ločiti pleve od zrnja, verjetne in neverjetne vesti, laž in resnico. Fabrikante lažnjivih novic si pa dobro zapomnimo, kajti te njihove laži niso bile prve in tudi ne zadnje. Ko se bodo spet pojavili, se jim bomo pomilovalno nasmejali.

Z našega razgledišča

ŠMARNI GORO. Ljubljanska radijska oddajna postaja je poslala 9. avgusta odposlanstvo 4 članov na Šmarno goro, da so snimali na plošče zvonjenje šmarnogorskih zvonov. Položili so 1200 m telefonske žice do najvišje ležeče hiše v Tacnu, ki ima še električno luč, kjer je obstal avto z aparati za snemanje. Pred glavnim šmarnogorskim praznikom Vnebovzetjem Marijinem, ko je na Gori »b.o.b.« se je zvečer v radiu že slišalo lepo šmarnogorsko zvonjenje in pritrkavanje. Da bo stvar popolna, se sliši tudi mali zvonček sv. Antona iz njegove puščavice ter petelinček. Tudi na praznik dopoldne se je slišalo šmarnogorsko zvonjenje in potem še večkrat, ker to žele radijski poslušalci.

Na Šmarno goro so romale že prve Marijine družbe iz kamniške dekanije dne 2. julija 1901, po številu 600. Ko so se pa v večini župnij ustanovile družbe, so dne 2. maja 1904 priredile procesijo na Šmarno goro in sicer 1500 deklet z 19 duhovniki. Torej približno ravno toliko deklet je že pred 52 leti prišlo na Šmarno goro kakor na letošnji tabor v Komendo, duhovnikov pa celo dva več. Isto leto (1904) je bil na Gori sv. Roka dan velik shod mož in fantov iz kamniške dekanije. Dne 15. avgusta

1928 je bilo posvečevanje novih zvonov in Marijin dan. Romarjev je bilo nad 7000. Duhovnikov je bilo na Gori 21, kjer je bilo ta dan 12 sv. maš. Iz kamniške dekanije sta pa poleg dekana Lavrenčiča bila le dva duhovnika in sicer vodiški kaplan in vodiški župnik. Tudi l. 1935. smo imeli na Aljaževi proslavi nad 5000 ljudi na Gori.

Na mali šmaren, 8. sept. je bilo na Šmarni gori prvo duhovno opravilo ob 7, drugo ob 10, obakrat z govorom. Vmes so bile še druge tihe maše. Na rožnicensko nedeljo 4. oktobra je zopet veliki romarski shod, s katerim se za to leto romarski shodi zaključijo. Ob 7 in 10 slovesna maša pred izpostavljenim Najsvetejšim z govorom in darovanjem. Romarji imajo vedno prilžnost, da lahko prejmejo sv. zakramente. V nedeljah in praznikih je pa nato sv. maša z govorom samo ob 10.

VODICE. V zadnjih preteklih 5 tednih smo snažili našo župnijsko cerkev. Na novo smo prepleskali vsa vrata in okna, stene večinoma vse prebelili ter zanimiv naslikan zastor za velikim oltarjem na novo preslikali. Ljudje so to delo odobraval in v znak priznanja se preteklo nedeljo udeležili izrednega cerkvenega darovanja v pokritje teh stroškov.

V nedeljo 27. septembra je ob 10 sveta maša v Utiku, kjer se posebno častita sve-

ta brata Kozma in Damijan na zanimivem stranskem oltarju v cerkvi. Romarji tudi iz soseščine prihajajo semkaj priporočevati jima svojo živino.

KRTINA je letos bogato obdarovana z veseliciami. Samo eno se pa nam zdi sumljivo, ker nobena ne prinese nič dobrega Krtini. Krtinci se tudi temu primerno obnašamo, namreč s tem, da se jih domače ljudstvo ne udeležuje. Veselice prirejajo »ostanki jugoslovanske nactjonalne stranke« iz Moravč, kateri nimajo pri nas zapuanja.

V zadnjem dopisu iz Krtine smo poročali o tekmi koscev, ki je končala z begom. Danes pa poročamo o veselici, katero so priredili pod firmo čebelarskega društva 30. avgusta t. i. pri Naratu v Krtini. Veselico so napovedovali že več tednov prej s plakati, ki so bili celo v Ljubljani izobešeni. Seveda je ples bil tudi na dnevnem redu. Vsaj brez plesa in zapeljevanja J. N. S. ne more prirediti nobene veselice.

In kaj je bil konec tolike reklame za veselico? Prišlo je na veselico par desetoric tujih ljudi, Krtincev ni bilo. Ni bilo plesalk, zato tudi klavern ples in sta jim ubežala dva godca iz veselice, ker ni bilo zasluzka. Šele tretji je vztrajal do konca. Sodba je pa bila, da bi bili gostje zaradi dolgega časa ubežali, ako jim ne bi bil za-

POROČILA POTNIKOV O SOCIALISTIČNIH GROZOTAH V ŠPANJI

»Po vrsti ustreljeni...«

Pariški dopisnik lista »Daily Mail« poroča: »Duhovnikov ne obglavljajo na ducate, marveč kar na kupe. Videl sem, kako so komunisti nekega duhovnika v neki madridski cerkvi prav pri oltarju napadli in ga na tla pobili. Neizmerno so ga mučili, vsega strašno pohabili in mu odsekali glavo. Neki smrkavec jo je nasadil na drog in jo nabodel na ograjo ob cesti. — V Valenciji so redovnice nekega samostana kar po vrsti postrelili. V Taragoni so ustrelili 30 duhovnikov in jih sežgali. Škofa iz Jeana, Bazulta y Jimeneza so na begu prijeli in ga zaprli v njegovo cerkev. Iz barcelonskega dominikanskega samostana/so odgnali šest redovnic. Drugi dan so jih našli zunaj mesta: pet je bilo mrtvih, ena pa je umirala. Po nekaterih krajih so komunisti s strojnimi puškami streljali duhovnike. Njih trupla pustijo večinoma ležati na cesti in so vsa strašno pohabljen. Časih pa jih zmečejo z živalmi vred na kup in jih zažgo. V nekem samostanu blizu Barcelone so zaprli 30 redovnic in nihče ne more zvedeti, kaj se je zgodilo z njimi. V največji barcelonski bolnišnici so ustrelili 16 usmiljenk.«

Neki Anglež, ki je bival že 17 let v Barceloni, je videl, kako so v kar-

meličanski cerkvi kar poželi 20 duhovnikov s strojno puško. V Rundi so umorili tudi dva laška duhovnika, v San Sebastianu pa redovnico, ki je bila prav do zdaj v Lurdu. — Očividci imenujejo številna mesta, kjer ni ostala nedotaknjena niti ena cerkev in niti en samostan in katoliški zavod. Splošno so pa vsi opazili, da so bile ženske tiste, ki so najbolj divjale pri umorih duhovnikov. V poslednjih dneh so teroristi zasedli Escorial in odvedli iz njega 11 duhovnikov v Madrid. Kaj se je z njimi zgodilo — nihče ne ve.

Žive sežigajo

Iz severošpanskega mesta Huesce poročajo, da so v Aragonu pomorili mnogo duhovnikov. Župnika iz Abrega, dona Salillasa so s strelji ranili in je umrl na poti v bolnišnico. Župnika Castela je rdeča ljudska fronta na poti iz župnišča v cerkev ustrelila in **ko je še živel, so ga dali na kup drv, jih polili z bencinom in zažgali!** Dona Paolina Rejona, starega in napol slepega župnika iz Torresa, so z bajonetom popolnoma prebodli. V Guereji de Gallejo so anarhistične tolpe umorile župnika Feberja, lekarnarja in še dva vaščana. V Ebru je župnika Anzelma neki komunist v spovednici ustrelil.

Z ognjem nad vasi!

Posebni poročevalc »Diaria de Lisboa«, ki je uporniške čete spremljal na južno bojišče, sporoča svojemu

listu o bojih za Badajoz in o zlodejstvih rdečih miličnikov. Vse kraje, ki so jih morali komunisti izprazniti, so pred odhodom zažgali. V Fuentu de Cantosu so rdeči zločinski požigalci 51 hišnih posestnikov in dvoje otrok zaprli v cerkev in jo zažgali. Tu je 12 oseb zgorelo, a druge so na begu ustrelili. V drugem kraju so hoteli komunisti radi maščevanja za letalski napad prav tako sežgati njene talce v ječi. Le s težavo so to preprečili treznejši sodrugi. Ko so kasneje uporniške čete zasedle te pokrajine, so dali takoj več komunistov po prekem sodu ustreliti. Enako so storili tudi v Los Santosu v Sierri Moreni, ko so ta kraj zavzeli po ljutih bojih.

DNEVNIK IZ ŠPANJE

Usmiljeni brat, Argentinec, pater Adolfo Munnè, nam je poslal (tako piše L'Osservatore Romano) svoje zapiske, majhen zvezčič, iz onih strašnih dni, od 24. do 30. julija, ki so jih morali duhovniki in redovnice pretrpeti v Barceloni. Takole pravi:

»24. julija. — Ob dveh popoldne je prišlo 12 rdečih miličnikov, ki so vdrli v naš zavod in naperili puške proti nam. Priorju so pokazali pisanje od patra provincijala, češ, da moramo izročiti ves denar. Predstojnik je izvršil naročilo in je brez besede izročil miličnikom denar, kolikor ga je bilo v našem hospicu. Miličniki so vzeli de-

branil en duševno bolan. Veselica je končala brez posebne nesreče za nacijonalec, toda ne pa za nas Krtince.

Nedeljo po sv. Jerneju smo druga leta imeli žegnanje s službo božjo ob 10. Letos je mi bilo zaradi napovedanega plesa, ker je taka škofijska odredba. Ali bomo mi to mirno prenesli, da nam par nerodnih domačinov in nekaj pokvarjenih tujcev žegnanje zapravi? Ali bi še bili pravi Krtinci, ak bi dajali takim ljudem prostor pod svojo streho in jim šli na roko pri takih prireditvah? Nikakor ne! Vsaj poznamo zdaj njih zlobni namen, ki je prirejati veselice na žegnanje in ako se zgodi kaka nerodnost, bi pa vpili na vse grlo, da Cerkev pospešuje taka divjstva.

V DOBU je bilo 15. avgusta sprejetih v Marijino družbo deklet enajst mladih deklet. Pošiljajo vam eno sliko s prošnjo, ako jo priobčite v »Našem listu«. (Sliko prejel in mi je žal, da ni mogoče priobčiti, ker sicer »Naš list« za nedeljo ne bi mogel iziti! — Urednik.)

V nedeljo 6. septembra t. l. smo slovesno blagoslovili novo šolo. Storili smo to z vso slvesnostjo, le žal, da nam je nagajal dež. Povabljeni so bili zastopniki banovine in okr. glavarstva. Banovino je zastopal gosp. ban. nadzornik štrukelj, okr. glavarstvo pa šolski nadzornik. Blagoslov se je vršil po-

poldne. Po popoldanski službi božji smo odkorakali v sprevedu od cerkve, kjer se je poslovila od stare šole učenka v imenu vseh šolarjev, po cesti k novemu šolskemu poslopju, ki leži ob mali cesti, ki vodi proti Viru. V sprevedu je bilo videti narodno nošo, šolska mladina je nesla svojo zastavo na čelu, najeta je bila domžalska godba, zastopniki oblasti in cerkve, dobro je bilo zastopano učiteljstvo ter množica domačega ljudstva.

Ko smo prišli k novi šoli, je predsednik krajevnega šolskega odbora pozdravil iz stopnišča povabljene goste in vse domačine. Nato je naprosil domačega g. župnika, naj govori zbranemu ljudstvu. G. župnik je podal v kratkih potezah zgodovino šole v Dobu in je rekel približno to-le: Pred 113 leti so blagoslovili zadnjič novo šolo v Dobu. Postavil jo je na cerkvenem svetu nasproti župni cerkvi takratni župnik.

Kako je prišlo do nove šole v Dobu? Stolni kapitelj v Ljubljani je vladi predlagal leta 1790. naj namesti v Dobu učitelja. Bila je šola v posebnih hišah. Leta 1809. vlada sporoča stolnemu kapitlju v Ljubljani kot farnemu patronu, da mora prispevati 731 gld. za novo šolo v Dobu. Kaj je bilo vzrok, da šole niso zidali takoj, gosp. govornik ni povedal. Pač pa je omenil, da je šolo dal zidati župnik v Dobu Mulej

Franc 1823. leta, od katerega se je šolska mladina danes poslovila. Primerno je poudaril, da so ti kratki podatki zgodovinski dokaz, da se je tudi v Dobu cerkev prva zanimala za šolo. Kaj je cerkev vodilo?

»Eden je vaš učenik.« Te besede Gospodove je imela cerkev vedno pred očmi, ko je razširjala evangelijsko šolo. Šola je spoznala za najboljši pripomoček pri izvrševanju zapovedi: »Pojdite in učite vse narode.« Šola ima usodo naroda v rokah, ona je graditelj narodove bodočnosti; zato se cerkev dobro zaveda, da učitelji ne smejo biti zidarji, ki zavržejo temeljni kamen vsake zdrave kulture. Sodobnost silovito podira vse, kar ni za življenje porabnega. Na trdno skalo grade le oni učitelji narodovo srečo, ki jo grade na Kristusovem nauku, uporabljajo njegov sistem in sredstva. Poudaril je veliko odgovornost učiteljstva in veliko napako onih, ki skušajo izriniti iz šole vero. Vsak tak poskus se je izjalovil in vzgojno delo upropastilo. Žrtev takega poskusa je vedno mladina in po nji ljudstvo.

S prošnjo, da bi nova šola služila le nauku in vzgoji na temelju Kristusovih nauk, je gosp. župnik blagoslovil novo šolo.

Po blagoslovu je govoril ljudstvu g. ban. nadzornik štrukelj, ki je naglašal, naj učitelji pominijo, da imajo slovenski starši tri svetinje: domačo hišo, cerkev in šolo, ka-

nar, se še najedli in odšli, rekoč, da se vrnejo prihodnji dan z novimi navodili. Ponoči nam je dejal predstojnik, da naj se pripravimo na vse: spovedali smo se ko za smrtno uro in prejeli sv. zakramente za umirajoče v naši novicijski kapeli Srca Jezusovega. Ob eni ponoči smo legli k počitku. Sprevideli smo, da ne moremo iz hiše, bili smo obkoljeni s stražami rdeče milice, bili smo ujetniki. Stari vratar iz naše hiše v Las Cortes nam je sporočil, da je na glavo vsakega izmed nas razpisana nagrada v denarju.

25. julija. — Dan je bil ves v razburjenju. Ob pol sedmih zvečer je prihrumel avto z desetimi rdečimi miličniki, med njimi jih je bilo tudi nekaj od prejšnjega dne. Zahtevali so ključke od patra priorja in so mu rekli: »Zdaj ne boste več v tej hiši in boste v naši službi, dokler ne dobimo svojih bolničarjev, ki vas bodo lahko nadomestili.« Na hišo so razobesili zastavo Španije in Katalonije. Visela je velika zastava anarhistov rdeče in črne barve.

27. — Miličniki so nam sporočili, da je prispela neka komisija v Barcelono s patrom provincijalom ali z njegovim delegatom, da uredijo naš zavod. Pometali so križe in svete podobe na tla. Mi smo bili še pri sveti maši v novicijski kapeli in smo se posvetili s sv. obhajilom Srca Jezusovemu.

28. — Ves dan smo bili v silnem vznemirjenju, prav nič nismo vedeli,

kaj se bo zgodilo z nami, nihče nam ni ničesar povedal v tej strašni zmedbi vse povsod.

29. — Zvečer sem dobil karto argentinskega konzulata in potni list in miličniki so me kot inozemca upoštevali. To karto mi je izročil milični vodja, rekoč: »Jutri lahko odidete s to karto in odgovorni smo za vaše življenje do konzulata.« Povedali so nam, da so našli orožje v naši podružnici »Las Cortes« in so zato patra provincijala ubili.

30. — Ob devetih dopoldne so nas vse poklicali na prosto. Ondi je bilo mnogo miličnikov in nekaj divjih žensk in so nam povedali: »Nimamo še osebja za sanatorij. Kdor izmed vas se hoče pridružiti nam, bo svoboden in varen življenja med ljudstvom. Kdor pa hoče oditi, ne odgovarjamo za njegovo življenje, pazili bomo le na enega izmed gospodov, ki je iz Argentine in gre v Barcelono. Vzemite obleko in toliko denarja, da se pripeljete domov, kar je še drugega blaga in denarja v hiši, je naše. Do ene popoldne si to preudarite.« — Vsi smo odšli v noviciat. Pater predstojnik nam je povedal, naj vzamemo vse križe svetinje in druge svete spomine s seboj, svojih reči pa čim najmanj. Ob eni smo bili vsi na porti, objeli smo drug drugega in se vsi solzni poslivali od svoje ljube kapele. Na porti smo zvedeli, da so v hiši še z nami misijonarji, jezuit pater Francesco Rubio, subprior p. Deodat Corominas

in dva brata z imenom Matia. Bili so še štirje novici, bratje Manuel, Almodovar, Fernande, Juan Bailon in Celestino. Jaz kot inozemec, sem imel s seboj vso svojo prtljago. Bili smo brez denarja, imeli smo vsak le po deset pezet in smo šli na kolodvor. Ločili smo se na dve skupini: nekateri so odšli proti San Vincenzu, drugi v Calafell na vlak. Preden smo prišli na kolodvor, nam je prišla nasproti tolna oboroženih miličnikov proti San Vincenzu. Ondi so bili še ostali naši bratje, skupaj nas je bilo 23. Vsi so vstopili v neki avto, mene pa so poslali z mojo karto naprej na konzulat. Ko smo dospeli v Calafell in smo že šli proti izhodu za potnike, nam je zaprla not. deseterica miličnikov: »Vse smo že ubili, a vi ste še tukaj? Nikamor ne boste hodili odtod!« Toča krogel se je vsula na moje brate in nobena glasu ni bilo več: njih duše so poletele v nebo. Ti mučeniki so: pater prihor Carrasquer, provincijalni defnitor in predstojnik noviciata pater Braulio, bratje Benedetto, Evzebij in Vincencij de Paoli; novici M. Gimenez, E. Lopez, T. Urbanez, A. Sanchez, A. Zlaurado, Ignacij N., Toribio L., Henrik N., Domenico N. in drugi, ki se njih imen več ne spominjam. Po velikih nevarnostih sem se komaj rešil na angleško ladjo, ki me je pripeljala v Marseille, kjer sem se sešel z ondotnimi usmiljenimi brati.«

Fra Adolfo Munnè, duhovnik.

tere imajo v visokih časteh. V novi šoli naj tako poučujejo otroke, da bode lepo soglasje teh treh faktorjev v srečo in mir ljudstva. Na njegov poziv smo se spomnili rojstnega dne našega mladega kralja Petra II. in mu zaklicali trikratni »Živijo«.

Za njim je govoril okr. nadzornik, ki je častital občanom, da so v teh časih postavili tako šolo.

Slednjič je dal poročilo šolski upravitelj o zgodovini in razvoju šole v Dobu. Popisal je, kako in s kakimi težavami se je šolsko poslopje postavilo. Navedel faktorje, ki so pomagali delo izvršiti.

Po dolgem poročilu šolskega upravitelja je bil ogled novega šolskega poslopja. Mnenja so bila različna, katera so se slišala ta dan o novi šoli.

Šola je visokoprtilična enonadstropna stavba, ki stoji tik pred vasjo nasproti trem malim hišicam. Po nekaj stopnicah pridemo v pritličje, kjer se nam odpre širok hodnik, na koncu so stranišča, na levo tri učne sobe, vsaka z 48 m² prostornine. Hodnik je tako širok kot učne sobe, ako še ne širji.

Po precej dolgih, a zložitnih stopnicah pridemo v prvo nadstropje, kjer je razdelitev enaka kot v pritličju. Le nad vhodom v šolo je soba za učiteljske konference in pisarna šolskega upravitelja.

Šolsko poslopje je trdno zidano. Ni pa brez napak. Nima stanovanja za vratarja. Streha s svojo navpično obliko ne ugaja. Druge hibe se bodo pokazale tekom časa.

Po ogledovanju šole in razstave ročnih del, ki so bila razstavljena v prvem nadstropju na hodniku, smo se polagoma razšli z željo, naj nova šola prinese našim otrokom pravo omiko, ki bo podlaga prave sreče.

STRANJE. Prvič, odkar stoji Velika planina, so bili naši pastirji deležni Marije Vnebovzete. Lep, krasen dan je bil to, kakršnih je bilo letos malo ali pa nič. Sv. daritev je opravil g. misijonar Godina iz Grobelj, pastirji pa so od samega veselja oskrbelli primerno ljudsko petje. Kdo bi ne pel in ne bil vesel prazniške službe božje na prelepih naših gorskih višavah! Sedaj se nam je pa vzbudila želja, da bi vzdali ondi Martij primerno kapelico, kjer bi se lahko večkrat brala sv. maša. Tudi vas, ki tole berete, prosimo, da se spomnite s skromnim darčkom naše nameravane kapelice. Kupite si poštno nakaznico in pošlite svoj dar na župni urad v Stranje, p. Stahovica. — Dne 30. avg. pa se je prvič brala sv. maša na Kamniškem sedlu, ko je planinsko društvo slavilo 30 letnico, odkar obstoji ondi turistijska kočica. Tudi tam bi bila majhna planinska kapelica na mestu. Kaj ko bi še ondi zrastle kapelica Kristusu Kralju posvečena? Na noge!

KAMNIK. Mesec avgust je pač mesec počitnic, zato bo težko najti kaj novega: Vendar bo omembe vredno naslednje: Farna cerkev ima sedaj prenovljene klopi. Može so zbrali za novo Marijino Ime na pročelju cerkve, ki bo prvič električno razsvetljeno v soboto na praznik Marijinega Imena zvečer. Delo je izvršila delavnica g. Albrehta

po načrtu msg. Dostala, škof. ravnatelja v Ljubljani. — Sedaj se je začelo s prenavljanjem: snaženjem in zlatenjem stranskih oltarjev. Po teh prenovitvah bo notranjščina farne cerkve res lepa in se bo moglo reči s psalmom: Vsa lepota kraljeve hčere je od znotraj. — **Marijin vrtec** je poromal 25. avgusta na Šmarno goro. Vseh je bilo 120. Bilo je krasno vreme. Na gori so imeli sv. mašo in popoldne litanije. »Menažo« so si pa v romarskem kotlu kar sami skuhal. Bilo je lepo, posebno ko so obiskali na povratku še vodiško župno cerkev, kjer so v krasno razsvetljeni zapeli še »Lepa si, lepa si, Roža Marija« in se potem razigrani vozili na 5 vozeh v Kamniški kot. — Na Mali Šmaren pa je bilo v Marijin vrtec sprejetih novih 35 dečkov in deklic. — **Smrtna kosa.** Na Mali Šmaren je v Ljubljani umrla gđ. Marija Kratner-jeva. Prav je, da se je tudi v »Našem listu« spomnimo: mnogo je namreč delala v duhu Katol. akcije. Po poklicu učiteljica in vedno zavedna slomškarica, kar že nekaj pomeni. Krasno je prepevala na koru župne cerkve dolga leta le v čast božjo. V delavnih zjutraj si jo do zadnjega mogel videti pri sv. maši in sv. obhajilu. Bila je tudi v ženskem odseku Vincencijeve konference kot blagajničarka: imela je izredno dobro srce za reveže, ki bodo žalovali za jo. Vsako leto je bila na duhovnih vajah v Ljubljani in vsa prenovljena prihajala domov, da povsod širi blagoslov prave pobožnosti. Bog nam daj še več takih duš, pa bo tudi pri nas KA. zaživela. Blagi učiteljici Mici Kratnerjevi naj pa bo preveliko plačilo Bog sam in božja Mati, ki jo je prav na svoj praznik poklicala v večnost!

GROBLJE. Društveni dom je bil zlasti zadnja dva tedna pred športnimi dnevi »Planine« na Stadionu (8. sept.) v Ljubljani skoraj vsak večer zaseden. Dekleta so se vadila za nastop na Stadionu. Vadile so se v rajanju na pesmi »Venček na glavi« ter »Povsod Boga!«. Na Stadion so se peljale deloma z okrašenim vozom, deloma z vlakom. Pri nastopu jih je sicer motil dež, toda kljub temu so brezhibno in v navdušenje gledalcev izvedle vaje. — Fantje so se udeležili dopoldanskega kolesarskega pohoda skozi Ljubljano. Vreme je bilo dopoldne lepo, tako da so napravili fantje (bilo jih je čez 700) na Ljubljano kar največji utis. — Igralci se pripravljajo za igro »Fernando« (Strah Asturije). Igrali bodo konec septembra ali v začetku oktobra.

Če potrebujete

DOBRE PEČI
in štedilnike

oglasite se

pri **Franč Kosmaču**

(cesta na Moste)

v **VELIKEM MENŠU**

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. — Proti jamstvu tudi na odplačila.

TABOR PRI SV. TROJICI

Fantovski tabor pri Sv. Trojici dne 6. septembra t. l. se je kljub slabemu vremenu vršil dokaj slovesno. Že prej v soboto je deževalo in čez noč na nedeljo. Oltar je bil pripravljen na prostem, a sv. maša je bila potem v cerkvi, ki pa ni mogla sprejeti vseh udeležencev. Bili so večina možje ter fantje iz Moravč in bližnje okolice. Slabo vreme je marsikoga odvrnilo, da se zborovanja ni udeležil.

Gosp. dekan Cegnar je poudaril pomen katoliške prosvete ter da je zanj treba tudi žrtvovati. Govornik dr. Žitko iz Ljubljane je dobil za navdušene besede priznanje. G. Pernišek je govoril o krščanskem socialnem gibanju na podlagi papeževe okrožnice in razvidno kazal na mnoge zmotne nasprotne tabora. V istem duhu je povzel besede še g. Kornelij Igljč, domačin, kot dolgoletni bivši upravitelj svetotrojiške šole.

Čestitke njeg. velič. kralju Petru II. je izrekel pri otvoritvi zborovanja predsednik g. Loboda. Kljub dežju so mnogoštevilni zborovalci vztrajali in poslušali zvesto do konca ter se utrdili v veri.

Sv. Trojica. Ob priliki tabora mož in fantov se je nekaj storilo tudi za duhovno preročenie. Več moških je v nedeljo zjutraj prejelo sv. zakramente. Pomagal je misijonar iz Grobelj g. Trontelj Alojzij. Kar se je darov nabralo ta dan v cerkvi, se bo obrnilo za napravo gospodarskega poslopja pri župnišču, ki je bilo pretekli mesec uničeno, vsled zlobnega požiga neke domačinke. Za 250 letni spomin pozidania tukajšnje duhovniške cerkve se pripravlja večje zborovanje.

Opeko, zidno
in strešno, po
dnevni cenah
ali v zameno za
drva, dobite na
OPEKARNI
Pavlin in Šraj
RADOMLJE

HRANILNICA IN POSOJILNICA

V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo
(Šutna št. 22 - v lastni hiši)

**Novo vloga, prosto plačljive, obrestuje po 3%
vezane po dogovoru.**

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh ulog.

OTROŠKI KOTIČEK

Piše striček Podgorski
p. Stahovica pri Kamniku.

OB ZACETKU ŠOLSKEGA LETA

Počitnic ni več. Na široko so se odprla šolska vrata in brez števila stričkovih nečakov se je spet posedlo po šolskih klopeh. Nekateri z veseljem, drug iz grenkimi občutki. Šola, šola, a prostosti ni...

Zivimo v Slomšekovem letu. Mi vsi vemo, kakšen prijatelj šole je bil naš Slomšek. Pa naj bo Slomšek kot učenec ali pa Slomšek kot učitelj. Ali poznate njegovo besedo: »Potrebna je šola za mlade ljudi, o blagor mu, blagor, kdor prav se uči!«

Nikar ne poslušajmo tistih, ki nam zagotavljajo: »Delo redi človeka ne pa šola.« Šola je današnje dni potrebna delavcu, kmetu, obrtniku in sploh vsakemu stanu in poklicu, kar jih je pod solncem. Nema lokrat slišimo pritožbe: »Tujec ima na naši zemlji boljši kruh, domačini pa še slabega ne vselej.« Bridka je ta tožba. Pa smo nimalokrat temu sami krivi. Pomanjkanje šolske izobrazbe odriva naše ljudi od boljšega kruha.

Verjamite, da vam vaš striček le dobro želi. Tudi dobrega kruha. Da, najboljšega kruha! Zato pa vam kliče iz dna svoje duše: Ljubite šolo. Šola je podlaga za vašo bodočnost. Ne za osem let šolskega obiska se učimo, ampak za vso daljšo ali krajšo dobo svojega življenja.

MISIJONAR BOM...

Ko je bil striček še mlad, je med svoje prijatelje prišteval nekega Emila. Pozneje v življenju sta se pa izgrešila in nista nič vedela drug za drugega. Letos ju je spet seznanila smrt. Striček je namreč v časopisih bral ime tega svojega mladostnega prijatelja zapisano v črnem okviru. Prijatelja Emila torej ni več. Prijatelju v spomin pa naj bodo zapisane tele vrstice.

Sanjarila sta striček in Emil. Sanjarila sta vsak o svoji prihodnosti.

»Misijonar bom,« je razlagal Emil svoje načrte, »med zamorce bom šel in učil jih bom, pa tudi domov jih bom pripeljal, da bodo ljudje videli, kakšni so. Pa tiče bom prinesel iz tistih krajev. Tam so vse drugačni tiči kakor ti, ki žive pri nas. Enemu se bo reklo rajčica, eden bo pa lireppec. Tudi noja bi prinesel, pa noj je premočan in preuren, gotovo bi mi ušel. Zato ga ne bom prinesel.«

Stričkovi in Emilovi starši so občudovali fantovo modrost in učenost. Striček kajpada tudi. Vrabca je poznal, ščinkavca tudi in še nekaterega drugega tiča, o rajčici in lireppecu se mu pa še sanjalo nikdar ni.

Vse je zrló s svetim spoštovanjem na bodočega misijonarja. Strička so pa gledali kar malo po strani, ko je razlagal, da bi se najraje vozil z železnico. Pa ne seveda za denar, ampak zastoj. In ne s tistim vlakom, ki vozi ljudi, ta mu je vozil prehitro, s tistim vlakom se je hotel striček voziti, ki blago prevažá. S tovornim vlakom torej in sprevodnik naj bi bil pri tovornem vlakcu.

Striček bi bil rad videl dosti sveta, za denar in za zaslužek mu tiste dni ni bilo dosti mari. Pač pa je še tole v nemalo strička za njegov sprevodniški poklic, ker je železnica vozila dosti lesa. Lesa je pa striček tiste dni dosti potreboval. Imel je za čuda veliko čmrljev in vsaka čmrljeva družina je zahtevala zase svoj panjič. Kadar se je doma lotil izdelovanja panjičev, vselej je bil kregan, češ toliko lesa porabiš za prazen nič. Kregan biti je pa hudo. Striček je bil tega mnenja, da bi pri svojih voznjah lahko pri železnici nabral toliko lesa, kolikor ga je potreboval za svoje panjiče. Nihče bi ne opazil tega, nihče bi ga ne kregal.

Čas je tekel naprej. Striček in Emil sta rastla in šla vsak na svojo življenjsko pot. Emil je postal železničar. Misijonskega poklica mu Bog ni naklonil. Najbrž zato ne, ker je imel pred očmi le bolj tiče, kakor pa duše nesrečnih poganov in nevernikov. Striček pa tudi ni postal železničar, pač pa s svojo besedo vsaj med svojimi nečaki včasih malo pomisijonar. Za težavno misijonsko delo med pogani je danes vaš striček že prestar in preneroden. Čmrlje je itak kmalu opustil. Bili so mu samo za igračo. Igrače pa spadajo samo v prvo dobo življenja, potem pa... In da bi moral še les za panjiče krasti!

Emil! Striček upa, da si bil srečen v svojem poklicu in da si Bogu pri sodbi lažje odgovarjal, kakor če bi bil dohi kje v Afriki tiče lovil, neumrljive duše pa zane-marjal. Kako se bo pa Striček z Bogom pogovoril...

Da bi bilo le za naju oba vse dobro in prav!

VI IN VASI ANGELI VARIHI

Meseca septembra praznujemo nedeljo, ki nosi naslov angelska nedelja. V cerkvah slišite tisto nedeljo prepevati znano pesem:

Angel božji, ki me vodiš,
da se sam ne pogubim,
ki zvesto pred mano hodiš,
tebi se priporočim.

In tisto nedeljo beremo v sv. evangeliju besedo našega Gospoda: »Glejte, da ne boste zaničevali katerega teh malih, zakaj povem vam, da njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.«

Vaš striček bi se pa rad z vami vsaj malo pomenil, kako kaj vi izvršujete svoje dolžnosti do angelov varihov. Najprvo, če se jim redno vsak dan, zjutraj in zvečer, priporočate? Ne bilo bi lepo, če bi pri površnosti, ki sedanji čas na svetu vlada, začeli tudi vi opuščati pobožnost do teh svojih najboljših prijateljev. Potem pa tudi, kako vi angelom varihom pomagata pri delu, ki ga imajo z vami? Ali delate tako kot so pisali sv. mučenci Nemezij in njegovi tovariši sv. Ciprijanu: »Mi se podpiramo med seboj z molitvijo in prosimo, naj nam Bog, Jezus Kristus in angeli pri našem dejanju in nehanju pomagajo.« Dobro namreč pravi sv. Gregor: »Angeli nam pomagajo, da izvršujemo dobra dela.« Ne bilo bi lepo od nas, če bi mi postali pomočniki hudobnega duha s tem, da bi druge v greh zapeljevali, pa bodisi z besedo, bodisi z zgledom. Mi in angeli imamo skoroda isti poklic: Bogu služiti, Boga ljubiti in ga poveljevat in sami biti kot angeli varih tistih, s katerimi skupaj živimo in bivamo. Naj bi ne bilo nikogar med nami, ki bi kakorkoli podiral to, kar hočejo in zahtevajo od nas Bog in njegova sv. Cerkev.

Zdaj pa, ljubi moji nečaki, lepo na tihem in na skrivnem preudarite, kakšne so vaše besede, ki jih imate med seboj, kakšno je vaše vedenje tam, kjer mislite, da vas nihče ne vidi. Kako je bilo pri kopanju, kako je na paši, kakšni ste na poti v šolo ali v cerkev. Nič hudega o vas ne mislim in tudi želim, da bi čistih rok in čistega srca prebrodili vso dolgo in nevarno pot po morju našega življenja. Naj bi se nad vami v polni meri izpolnile besede sv. Bernarda: »Prišel bo dan, ko bodo čista srca več veljala nego pretkane besede in čista vest več kot najbolj natlačena denarnica.«

SV. VENCESLAV

Seznaniiti se hočemo spet s svetnikom slovanskega rodu. To je sv. Venceslav, češki kralj, ki je pred dobrimi tisoč leti umrl mučeniške smrti. Njegov oče je bil knez Bratislav, po veri katoličan, mati njegova pa je bila Dragomira, po veri strastna paganka. Ker mu je oče zgodaj umrl, se je zavzela za vzgojo mladega princa njegova stara mati Ljudmila. Ta pobožna žena je vcepila svojemu vnuku posebno ljubezen do najsvetejše daritve. Zato je mladi Venceslav v svojih mladih letih s pebnim veseljem in rad stregel pri sv. maši. Še kot kralj je z lastnimi rokami pripravljaj kruh in vino za najsvetejšo daritev. S posebno ljubeznijo se je sv. Venceslav oklepal tudi svojega angela varuha. Njegovo zaupanje do teh božjih in naših služabnikov mu je dobri Bog bogato poplačal. Ko je prišel nadenj kot sovražnik knez Radislav in mu je hotel z vojsko vzeti njegovo kraljestvo, se je Venceslav začel z njim pogajati in ga na-

govarjati za mir. Hudo mu je bilo, če bi bil moral gledati strašno prelihanje krvi na nepotrebni vojski. Bil je silno miroljuben knez. Ko se Radislav ni hotel z njim pogajati, je slednjič od njega dosegel vsaj to, da sta se mesto cele armade borila samo oba vojskovodja med seboj, Venceslav in Radislav. Radislav je ta pogoj rad sprejel, ker je bil trdno prepričan, da bo zmagal on sam. Ko se je boj pričel, je pa, tako se pripoveduje, Radoslav zagledal pred seboj na strani Venceslava več angelov, ki so Venceslavu pripravljali orožje, njemu pa klicali v svarilo: »Nikar!« Z ljubeznijo se je dobri vladar brigal za siromake in za zatirane, pomagal je na vse strani, kolikor je mogel in vedel in znal. Če bi danes živel, bi pisali o njem: »Bil je globoko socialno čuteč vladar.«

Blagega kralja so umorili na potu k sveti maši njegovi najbližji sorodniki. Obnovila se je ob njegovi smrti zgodba nesrečnega Kajna... Saj poznate to zgodbo.

PRVIČ V ŠOLO

Glej, kako nekdo ponosno sem po cesti jo koraka! — Ni li to sosjedov Tonček? O, pogledj ga korenjaka!

S torbico na rami stopa prvič k virom učenosti, — »I« in »U« še nista v glavi malo v glavi je modrosti...

K glavi glavica prihaja. Tonček gleda, gleda, gleda... Rad preštel bi trumo mlado, če bi šteti znal, seveda.

Tončku se v očeh zabliška, svetlo solzo si utrne, nič ne reče: kratko malo — k domu svoj korak obrne.

Kdo po cesti tam se vrača, kdo se joka, kisa, cmeri? — Tonček hoče odigrati nov prizor o mili Jeri.

POČITNIŠKI SPOMINI

Stana in Stričkova Rožka sta postali nezadržani prijatelji. Po dnevu jo je Stana stalno obiskovala v hlevu, ponoči jo je pa Rožka obiskovala v sanjah. Sanje, da, te prečudne sanje! Še mama ni mogla mirno spati radi teh nesrečnih sanj. Danes je prišel tat in je hotel Rožko odgnati, jutri se je priklatal od nekod stari hišni čuvaj Vari in je hotel popiti vse mleko, včasih je prilomastil sam strašni volk iz goščave in je hotel odnesti njeno mlekce svojim mladim tja v njegovo gozdno stanovanje. Vselej se je ob takih sanjah Stana prebudila, zajokala, tudi bila okrog sebe in otepala pred psom ali pred volkom, da se je nazadnje morala prebuditi še mama in dopovedati svoji ljubljeni hčerki, da se ji je samo sanjalo.

Seveda bi bila mama morala sedaj še na dolgo in široko razlagati, kaj se to pravi: sanjalo se ti je. Mama kajpada ni bila pri volji, vse to na dolgo in na široko razlagati; bolj je bila potrebna spanja kakor pa ponočnega poučevanja. Na kratko je

Stani razložila: »Kar si ti sedaj videla, nije istina — ni resnica, samo zdele se ti je, da nekaj vidiš,« pa se je obrnila mama na eno stran in je vnovič zaspala. Stana pa na drugo stran in je tudi zaspala, dokler se spet ni v sanjah priklatal sam hišni petelin, ki si je kot domačin tudi lastil pravico do mleka. Pa je bilo treba spet tolažiti, miriti in pogovarjati.

Tiste dni je Stana odkrila mami tudi veliko skrivnost kravjega rodu in se nadejala, da bo mama to njeno odkritje tudi izrabila. Pa ga ni. Mama je že vedela, zakaj ne.

»Mama!« je pritekla Stana k mami ti-stega dne in kar v eni sapi je hotela povedati mami, kar je videla, »mama ti ne veš, kaj sem jaz videla! Ti ne veš, koliko ima krava mleka! In sama ga da! Micika — to je bila stričkova in Rožkina skrbna postreznica — Micika torej samo takole dela — pokazala je kako se krava molze — in mleko kar samo teče, kolikor ga hoče.«

Mama se seveda s to iznajdbo ni hotela in ni upala okoristiti. Ali se je bala strička, ali Rožke, kaj vi menite? Morebiti pa še koga drugega?

Dnevi počitnic so potekali in Stani se je pričelo tožiti po njenem ljubem ateku, pa po Zagrebu in po njegovih dobrotah. Potem je pa še mesec september začel nekaj groziti z deževjem in z mrazom, zato se je Stana ločila od strička in od Rožke, odpeljala se je na postajo, od tam pa jo je vlak zapeljal nazaj v Zagreb. Rožka pa ji je ostala hvaležna za njeno naklonjenost in jo je zato še dolgo časa vsako noč obiskovala — v sanjah.

STRIČKOVA POSTA: Ugankarjem: Spet se je vas nekaj več nabralo. Strička to vesel. Kaj pa če bi stričku še kaj drugega napisali, ne samo rešitve? Povejte mu kako ste preživeli počitnice, kako ste nastopili novo šolsko leto, popisite mu kako šolsko slavnost in kaj podobnega.

Fr. V. v T.: Tega, kar je striček napisal samo za zglede, ni treba več reševati. Saj je to že striček sam rešil.

Fr. B. v Č.: Tudi odraslih nešilcev je striček vesel. Samo naslov morate narediti, kakor je pisan v vsakem »Našem listu«. To je važno, če ne lahko pride stričku prepozno v roke.

UGANKE

Izak, gaj, osat, glad, uhan, stran, ost, beda, mana kos, Ezav, logar, očak, stope, slak.

Vsaki izmed teh besedi vzemi zadnjo črko proč, spredaj pa prideni novo. Tako nastanejo nove besede. Začetne črke novih besed bodo povedale ime praznika, katerega praznujemo v mesecu oktobru.

Pravilno rešeno uganko pošljite do dne 30. sept. na stričkov naslov.

REŠITEV UGANKE V 8. ŠTEVILKI

Župnije iz kamniške dekanije so: Dob, Rova, Ihan, Kamnik, Komenda, Sela, Gozd, Vodice, Mekinje. - Iz moravske dekanije pa: Kolovrat, Peče, Moravče, Čemšenik, Vače.

Pravilno so uganko rešili:

Aleš Ciril, Krtina; Košir Rezika, Mekinje; Langerholc Slavka, Stranje; Svoljšak Ivan in Marijan, Dob; Vavpetič Franc, Tunjice; Rebolj Franc, org., Češnjice; Kovač Minka, Studenec (hvala za iskrene čestitke!).

Rešitev smo sporočili g. Žrebu in ta je določil nagrado Svoljšak Ivanu, učencu 5. razr. v Dobu.

POSLANJE

vsem Marijinim družbam kamniške dekanije, povedano na dekl. taboru v Komendi dne 9. avgusta 1936

Na taboru v Komendi za vaš življenjski dan je napisano v ljubezni vam kratko to poslanje.

Dekleta ve iz Doha: od roda pa do roda ljubite vse Marijo, živite za Gospoda! Marijina naj bode župnija vsa Domžale, dekleta pa naj vedno bi v prvih vrstah stale! Iz Gozda kliče, vabi Marijina vas Mati: Na noge! Vse k Mariji! Nikogar se ne bati! In homška naj Marija zakliče vam z oltarja: Krasi naj mlado čelo nedolžnosti vam zarja! V ljubezni za Marijo, dekleta ve ihanska! Ljubezen pa naj živa bo krepka in dejanska! In v Kamnik: Kakor varno ob koklji stopa pišče,

Marija vedno bodi vam varno zavetišče! V Komendi pa apostol nam sveti Peter pravi, da Bog nas je poklical k nebeški, večni slavi. Poromajmo še urno k Mariji tja v Mekinje, k Mariji vedno svoje obračajmo stopinje. Ponosno v vetru prapor se mengeški razvija: Povejte, kdo kot Bog je in kdo je kot Marija! Prav verno le poslušaj, vsa družba me motniška:

Najlepši biser čuvaš, to duša je dekliska! Za neveljska dekleta so tole moje želje: Mariji v vek služiti, to bodi vam veselje! Za Rova bo pa tole beseda rekla moja: Ne boš prišla do zmage brez truda in brez boja!

Sprejmite še besedo, prijazna gorska Sela: V plačilo vse nas čaka presrečna tam dežela. Sporočam vsem dekletom tja v sončnojasne Stranje: da v Bogu večna sreča, brezkončen tamkaj dan je.

Resnico vam oznanja zvon svetega Martina, da vsa tostranska zemlja le solzna je dolina. Vsa srečna te blagrujem, ti špitališka četa: V deželo večno srečno te spremlja Mati sveta. Radosti polna kliče iz Tunje sveta Ana: Marija vam dekletom v pomoč je vsem odbrana!

Zakličem na ves glas naj, da čuje se v Vodice: Ljubite med seboj se, ljubite kot sestrice! A kaj naj vam porečem, dekleta vranjepeška?

Naj zloba od Marije ne trga vas človeška! Naj slednjič še pove vam Marija iz Tuhinja: Zvestobe vaše priča naj vedno bo svetinja!

Na taboru v Komendi za vaš življenjski dan je napisano v ljubezni vam kratko to poslanje.